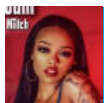

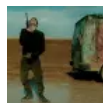
גל גדות בנאום ו בטקס פרסי המג "נמשיך..."

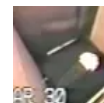
האם נמצאה יורשת לריהאנה?

איך עובדת המכונה המשומנת שמריצה את "פוקסטרוט" לאוסקר?

הרגע בו התממש הסיוט של כל עובדי המשרדים בעולם

תרבות

גלריה

בקולנוע **לטריילר <<** **המשחק הגדול** במשחק הזה, זה הכל או כלום

תרבות אמנות תערוכות חדשות

היצירה שכל חובב מוסיקה חייב לעלות אליה לרגל

התערוכה "שואוטיים" בביתן הלנה רובינשטיין בתל אביב מציגה מקהלה ללא גוף, במה ללא מופע ולהקה ללא במה. האוצרת מנסה לחבל בהרגלי צפייה והאזנה ולייצר בהם דמוקרטיזציה, אך בכישלונה טמונה הצלחתה

0 שמור

12:09 20.03.2014 | עודכן ב: 17:22 12.08.2013
אבי פיטשון | התראות במייל

זה לא קורה הרבה שביקורת על תערוכה חייבת להתחיל באזהרת ספוילר: עדיף שאת השורות הבאות, המתייחסות לעבודה של ג'נט קארדיף בתערוכה "שואוטיים" בביתן הלנה רובינשטיין בתל אביב, לא תקראו, פרט להוראה הטכנית הבאה: כדאי לבקש מהעובדת היושבת בכניסה לקומה של קארדיף לומר לכם כשהלופ הסתיים, כדי שתוכלו להיכנס מההתחלה ולא מהאמצע. מרגע זה מתחיל תיאור העבודה, אז תבחרו: לקרוא או פשוט ללכת לראות ולשמוע.

כשנכנסים לחדר של קארדיף, אין בו דבר פרט למעגל של 40 רמקולים על סטנדים. בגובה האוזניים. בהתחלה שומעים כל מיני קולות שיעול, כחכות, צחקוקים, לחשושים, מקטעי שיחות לא ברורים. הו לא, אומר לעצמו צופה האמנות המיומן, שוב נפלתי למיצב קונצפטואלי משמים וחסר פואנטה. כך חשבתי לעצמי כשראיתי את העבודה לראשונה, לפני עשר שנים, בברלין. זו היתה ההיתקלות הראשונה שלי עם האמנות של קארדיף, לא היו לי שום רקע והכנה מוקדמת, וכמעט שעזבתי את החדר בשאט נפש. לבי על כל מי שאיבד סבלנות ואכן נטש. כי אחרי שתי דקות מתברר שהקולות האנושיים הרנדומליים לכאורה הם קולותיהם של זמרי מקהלה המתכוננים להופעה.

ואז, בוקעת שירה אלוהית מהרמקולים. מכל רמקול בוקעת שירת/ה של זמר/ת אחר/ת. החוויה מצמיתה מרוב יופי. ובכל פעם שכל הזמרים נוסקים יחדיו בקרשנדו מהדהד, נדמה כאילו ציפור גן עדן ענקית שגופה עשוי מכוכבים של חלום ליל קיץ (עם בריזה ובלי לחות) עפה אל תוך לבך ומשם מתפשטת לכל המערכת וממיסה את כל הרעל שהצטבר בה שנים על שנים. בכיתי כמו ילדה בת שנתיים עם קוקיות ואני ממש לא חובב או מבין גדול במוסיקה קלאסית (מדובר בביצוע מחודש ליצירה של תומאס טאליס מ-1573).

ג'נט קארדיף, "מוסט ב-40 חלקים (ביצוע מחודש ליצירה Spem in Alium מאת תומאס טאליס, 1573), 2001
צילום: עודד לבל / אוסף פמלה וריצ'רד קרמליך, מתנה מובטחת לקרן האמריקאית של מוזיאון טייט, 2003

קונצרטי לצ'מבלו
ולפסנתר פטישים
מאת

קפ"ע באך ומוצרט

16.1 תל אביב
17.1 ירושלים

עוד כתבות בנושא

• **לפסל בקול** 31.07.2013

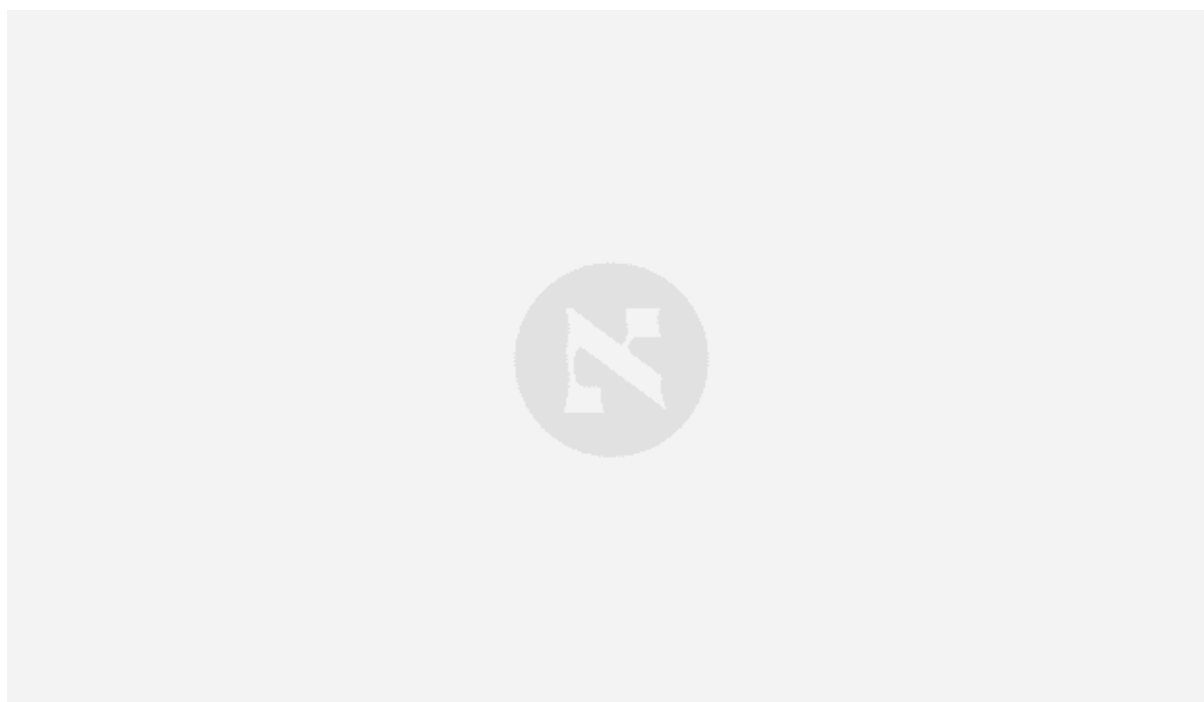
אוצרת התערוכה בתל אביב, הדס מאור, טוענת בטקסט הקיר המלווה שמדובר ב"פירוק של היחס המרחבי המקובל בהאזנה למוסיקה", ושהעבודה "מציעה אינדיבידואציה של הקולות השרים, אך גם של הצופים". זה לא נכון. מה שקארדיף עשתה פשוט בהרבה: היא ניצלה את האפשרויות שמעניקה סביבת עבודה אמנותית כדי לספק חוויית האזנה מושלמת מבחינה טכנית. מדובר למעשה בחדר ההדגמה האולטימטיבי של חנויות סטריאו נכחדות דוגמת בסט באיי. שהרי גם אם נלך לשמוע את היצירה בביצוע חי, לא נוכל לעמוד באמצע כשהמבצעים עומדים במעגל סביבך. לפיכך, אין מדובר בפירוק של חוויית האזנה שגרתית, אלא בהבאה של חוויית ההאזנה השגרתית לכדי שלמות, וזה בדיוק מה שהופך את העבודה לכו שחובה על כל מי שאוהב מוסיקה – לאו דווקא אמנות - לעלות אליה לרגל. מי שמחפש חתרנות ושבירת הרגלי צפייה יקבל משהו נדיר ויקר ערך בהרבה: חוויית מוסיקלית טהורה שתחזק אותו ותהפכו לאדם שלם יותר, וככזה ערוך לשינוי דרכי עולם הרבה יותר ממה שהיה בעקבות צפייה בתערוכה נגד הכיבוש, לדוגמה.

ניסיון למנוע סיפוק

שתי קומות מתחת, המיציב "לא יום ולא לילה" של **אלונה רודה** ממשיך ביתר שאת את ניסיון האוצרת לחבל בהרגלי צפייה והאזנה ולייצר בהם דמוקרטיזציה. במקרה שלפנינו, הקשר בין הקו האוצרותי לעבודה ברור יותר. נראה כי רודה, שכבר מיצבה את עצמה כיצרנית מיצבים מונומנטליים, ספקטקולריים ומבדרים, הסיכמה להטיל על עצמה מגבלות קונצפטואליות מחמירות הפעם.

עדיין מדובר בחלל מרשים במבט ראשון: חדר אפל שבמרכזו במה מרוצפת במתווה שחמטי ועליה שני עמודים עם וייב יוני עתיק. מאחורי הבמה מסך. מאחורי המסך: כלום. אז מתחילה המוסיקה: ביצוע טובה (של יובל "טובי" זולוטוב, בהפקה של אריאל "כלבתא" תגר) ליצירה המפורסמת "נימנופדי מס' 1" של אריק סאטי מ-1888. החלפת הפסנתר הענוג, הפסטורלי, בטובה מקרטעת, מעניקה נופך הומוריסטי לעבודה ומבטלת מיד כל ציפייה לשוס ראוותני. זה רק מתחזק עם חילופי התאורה בסגנון אורגן-אורות הנופלים על הבמה והמסך.

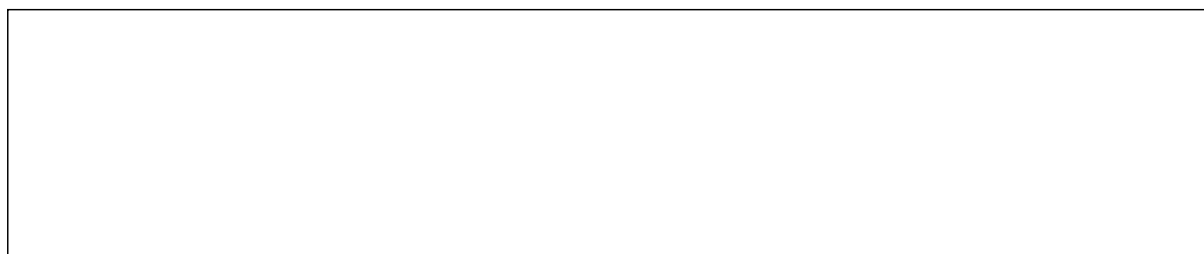

צילום: עודד לבל

אלונה רודה, "לא יום ולא לילה"

מישהי אמרה על העבודה שהיא כמו "הקוסם מארץ עוץ". המסך לא מסתיר דבר, החיפוש מוביל לאנטיקלי"מקס. מתברר שזו כוונת המשורר. מאור כותבת: "העבודה נדמית מרשימה, סוחפת, מפתה, אך המבנה שלה אינו מאפשר קתרזיס" ובסופו של דבר מייצר "הגנחה של פאתוס התצוגה". רודה נמצאת במלכוד, מאחר שעבודה שמטרתה המוצהרת למנוע סיפוק, אכן מונעת סיפוק. למרות הכל, לא קל לרסן את רודה, וכשאור אדום שוטף את המבנה אי אפשר שלא להיזכר בבלאק לודג' מ"טווין פיקס" של דיוויד לינץ', ואז ישר להיזכר בסצינה המטלטלת מ"מלהולנד דרייב" שלו, כשגיבורות הסרט מובלות לאולם ובו מופע המדגים את פאתוס התצוגה (של תעתוע השימוש בפל"יב) באופן שמביא אחת מהן להתקף אפילפטי מצמרר ונורא. במלים אחרות, אפשר לעסוק בפאתוס התצוגה באופן פחות פורמליסטי ושכלתני, וקיימת נוכחות של האפשרות הזאת בעבודה של רודה באופן שעובד עם הצופה ונגד האוצרת.

כוחו של הנרטיב

צילום: נעמה צבר, מיצב "התפשטות (אופוס 2)" -

נעמה צבר, "התפשטות (אופוס 2)"

בחלל הכניסה מוצג המיצב "התפשטות (אופוס 2)" של נעמה צבר: בחלל מפוזרים מיקרופונים ומגברים הצמודים לחתיכות מרחפות של קירות ועמודים. המיקרופונים דלוקים והצופה המשוטט עשוי לגלות עובדה זאת ולהשתמש בהם, או שלא. גם כאן, ה"דקונסטרוקציה של הקובייה הלבנה" לא קיימת. אין שום דבר לא שגרתי במיצב. השבירה שמאור מחפשת מתבצעת כשצבר, ועמה הקצפת של סצנת האלטרנטיבה הישראלית לדורותיה (רם אוריון, אדם שפלן, אבישג כהן־רודריגז מלהקת "לילה" ואחרים), מאיישים את המיצב להופעה החיה השבועית של יום חמישי בערב (בכל שבוע תהיה הופעה אחרת). כמו אצל קארדיף, מה שבהתחלה עושה קולות חשודים של אונגרד סתום ומנוכר, מתרומם בהדרגה לקטע שונייזי מצויין כיצירה מוסיקלית עצמאית, וסוף סוף אפשר לחוות את מימוש התזה האוצרותית במלואו, כשהקהל מוצא עצמו מסתובב בתוך ההופעה עצמה, בוחר על מי להסתכל ולמה להקשיב. הדיסאוריינטציה והדמוקרטיזציה באמת מייצרת מצב חדש, כשלמשל באחד הרגעים אני מפלס את דרכי לכיוון אוריון, חולף על פני צבר הסולנית, העומדת בפישוק גברי המזכיר את ג'יימס האטפילד מ"מטאליקה" במרכז האולם, ופשוט מתנגש בה בטעות.

נדמה לפרקים ש"שואוטיים" היא תערוכה טובה מכיוון שהאוצרת נכשלה קונצפטואלית. הכותרת שמתארת את הדריכות הנרגשת שלפני הופעה מלווה שוב בהסבר שהריגוש הזה "מרוקן בהקשר התערוכה". לא מרוקן ולא בטיח! נכון, מאור מציגה מקהלה ללא גוף, במה ללא מופע ולהקה ללא במה, אבל הבחירה ביצירות מוסיקליות שלמות ולא ב"סאונד פרנגמנטרי או אבסטרקטי" מרמזת שמאור עצמה, בסופו של דבר, נכנעת לכוחו של הנרטיב ולפאתוס של התצוגה, ומכך מרוויחים כולם.

אין אף מלה בטקסט האוצרותי על כך שהעבודות נוצרו על ידי נשים ושהתערוכה נאצרה על ידי אשה. כך צריך וכך אנהג בעצמי, פרט לסייג יחיד: האם התעתוע של מאור כפול והאלטרנטיבה שהיא מציעה בורחת מהחושני־טקסי־חובק כל המשוין לנשי ולבימתי כאחד, לקראת חוויה המציעה ריסון, צניעות, פרספקטיבה? האם מאור מתנערת מהפמיניזם ההיפ־שמאני ומחלוקת התפקידים הברורה מדי בין נשיות לגבריות שהפמיניזם הזה מייצר? האם אצל מאור הנשים הן המונותאיסטים ההוגים בקדושה ובגאולה בזמן שהגברים, חובבי הרוקנרול, הקתריס, הבמה והקיר הרביעי, מודרים לעזרת גברים כדי שלא יפריעו עם הרעש הסקסואלי האינפנטילי שלהם?

"שואוטיים". אוצרת: הדס מאור. מציגות: נעמה צבר, ג'נט קארדיף, אלונה רודה. ביתן הלנה רובינשטיין בתל אביב (שדרות תרס"ט 6). שעות פתיחה: יום שני, רביעי ושבתי, 16:00-10:00; יום שלישי וחמישי, 22:00-10:00; יום שישי, 14:00-10:00. עד 23.11

פרסומת: איך פוטיין היה מתמודד עם המאבק על הגז?